

Murat Küçük

Bir Lodos'u poyrazı değişmedi Burgaz'ın. Yoksa ne kaldı geriye! İskete kuşları senelerdir uğramıyor. Rumlar çoktan gitti! Bir zamanların İstanbullu bıçkın delikanlısı Papaz Andrea, şimdi on altı kişilik cemaatiyle başbaşa! Güngör Yıldırım'ın, adanın bir ucundaki evinde kaldığımız akşam kopan fırtına ağaçları devirdi, tenteleri savurdu. Sabah, yağmur ve toprak kokularıyla iskeleye inerken uçmuş çatılar gördük.

Güngör Yıldırım, Burgaz'da yaşayan üçüncü kuşak bir Erzincan'lı! Dedesi, Erzincan'ın Hınzoru köyünden gurbete çıkıp Burgaz'ı mesken tuttuğunda, adada hep Rumlar yaşarmış. Akşam olup hava karardı mı gaz lambaları yakılır adanın sokakları böylece aydınlatılmış. Yıllar boyunca bu işi yapmış. Sonraları tutmuş çocuklarını da getirmiş. Ve bahçelerde, inşaatlarda çalışıp ekmek paralarını çıkartmışlar.

Sait Yıldırım, adaşını adanın bir köşesinde yaşayan "garip bir adam" olarak hatırlıyor: "Siyah bir köpeği vardı. Köpeğin boynuna ufak bir zembil takar, bir de kağıt ilıstırırdi. Hayvan, Karamanlı Niko'nun bakkal dükkanında alırdı soluğu. Niko kağıdı okur, artık gazete mi ne istiyorsa zembile takar, köpek koşarak alır getirirdi Sait Faik'e..."

O zamanlar on dört yaşındaymış ve bilmezmiş "meşhur bir yazar" olduğunu. Öldüğünde cenazesi ?iqli'den kalkmış. Kalabalık bir tören yapıldığını yazmış gazeteler. Anlamışlar ki, adı Sait Faik'miş, yazarmış!

"?u İstanbul'da girmedığım boya kalmadı" diyor. Gurbetçi bir garip aile. Bahçevanlık, sıvacılık, hammallık, kapıcılık... Sonra Kalpazankaya'ya çıkarken yukarıda bir bakkal dükkanı açmış, otuz yıl burayı çalıştırmış. Bir ömür böyle geçmiş. Sait Faik'in hep anlattığı, hüznünü dillendirdiği insanlardan biri.

Show TV'de, Pınar Türenç'in haberinden öğreniyoruz ki, İstanbul'un yanibaşında Adalar'da yaşayan Aleviler cemevi açmaya karar vermişler ve bu amaçla Mikail'in Yeri'nde bir gece düzenliyorlarmış! Türk, Rum, Ermeni, Yahudi bütün komşular davetliymiş! Soluğu Burgaz adada alıyoruz. İyi ki de öyle yapıyoruz. Mikail'in yerinde kimler yok ki... Erzincan'lı Yıldırım ailesi, Papaz Andrea, Vartan Derya, Morfia Tradromidis ve hatta Sait Faik..!

“Önceleri bir düştü bizim için” diyor Güngör Yıldırım. “Burgaz'da ve diğer adalarda yaşayan Sivaslı, Erzincanlı hepimizin ortak düşüydü. Yavaş yavaş tartışıldı, somut bir düşünceye dönüştü. Nihayet iki yıl önce bir kahvede, ilk kez temsili cem düzenledik. Dört adadan müthiş bir katılım oldu. Uzun süre konuşuldu ve herkes yinelenmesini istedi. Yıllarca birlikte yaşadığımız, Alevi olduğumuzdan habersiz, Alevilikten habersiz Türk, Ermeni, Rum, Yahudi dostlarımız kutladı. İnancımızı tanımak için sorular sordu hep. İlgi görmenin, sazımızı, sözümüzü sevdirmenin coşkusuyla geçen yıl tekrar cem düzenledik. Kalabalık ve ilgi bu kez daha da yoğundu. Lodosa, fırtınaya aldirmeden yüzlerce insan konuk oldu. Ve ‘artık bir cem evimiz olsun’ demeye başladı insanlar. Bir yıl boyunca bu düşüncüyü tartıştık, olgunlaştırdık. Farklı inançlardan dostlarımızla paylaştık düşüncemizi. İstedik ki, biz adalı Aleviler, inancımızı yaşayabileceğimiz bir mekana kavuşurken barışa, dostluğa katkımız olsun. Cemevimiz, bütün kültürlerin, inançların kucaklaştığı bir kültürevi olarak yükselsin. İnançlarımız ayrı kalsın, ama sevgide, barışta, kardeşlikte birleşelim.”

Güngör Yıldırım, “önyargıların, saflaşmanın yeri olmayacak burada” diye devam ediyor. “Buyruk da okuyacağız, Tevrat, İncil ve Kur'an da. Birbirimizi anlamaya çalışacağız. Bu nedenle farklı inançlardan dostlarımızı yanımızda görmek istedik ve bu isteğimiz kabul gördü.”

Bu insanlardan biri Vartan Derya. Girişimin inançlar arasında diyalog için desteklenmesi gereken bir adım olduğunu söylüyor. İnançları adına özgürlük isteyen Alevilerin, bunu yaparken, farklı inançlardan insanları reddetmeden biraraya gelmelerinin sadece ada için değil, bütün Türkiye için özlenen bir ortam olduğunu belirtiyor.

Geceye katılan Papaz Andrea Kolancı da adada cemevi inşa edilmesini olumlu karşılıyor. “İnsanlar varsa, topluluk varsa, inanç kurumlarına da ihtiyaç duyulacaktır” diyor. Alevi komşularıyla yıllardır yanyana yaşadıklarını anlatan Kolancı, çoğu Yunanistan'a göç eden, göç etmek zorunda kalan pek çok Burgazlı'nın her yıl Alevi komşularını ziyarete geldiklerini de ekliyor.

Burgaz'da Cem

Murat Küçük tarafından yazıldı.

Adanın son Rum sakinlerinden yetmiş bir yaşındaki Morfia Tradromidis de Alevi komşularının davetlerini kabul edip Mikail'in yerinde düzenlenen geceyi izlemiş. "Bizimkiler kalmadı yavrum" diyor. "Ama eskiden kardeş gibiydik. Kitaralarla, sandallarla Heybeli'ye gider çalar söylerdik. Sonraları eklisiyalari yıktılar, dükkanlara saldırdılar herkesi bir korku sardı, kimse kalmadı. Ama komşularımızla hiç kin olmadı aramızda. Kardeşten öteydik."

Alevileri beş altı yıldır farkettilerini söylüyor. Ev işlerine yardım eden kızın da Alevi olduğunu yeni öğrenmiş. "Önceden sakarlardı, söylemezlerdi" diyor. ?imdi Kurtuluş'ta oturuyor ama, yaz aylarında hep Burgaz'da.

Musevi iş adamı Orhan Hisarlı, cemevi için geç bile kalındığını söylüyor. Hülya Simaonidis, "O gece anladım ki Tanrı'ya ibadetin, Tanrı'yla beraber olmanın evi yok. Sinagog, kilise, cemevi ya da cami... hepsi bir. Hepsi Tanrı'nın evi."

Evet, bir lodosu, poyrazı değişmedi Burgaz'ın. Balıkçı Vasil'in, Barba'nın torunları şimdi uzak kıyılarda. Ama hepten umutsuz olmayalım! "Cennet Bahçesi"nde, Metin Tüzün'ün güzel konuşmasıyla birleşen eller, birlikte adanın tarihine dahil oldu. Az şey mi! Bir zamanlar Burgaz açıklarında Rum balıkçılarla olta sallayan, sahil kahvesinde Ermeni ustalarla türküler söyleyen Sait Faik elbet duydu bu sesi, sevindi.

Murat Küçük'ün Kısa Yaşamöyküsü

Murat Küçük, 1967 yılında Mardin'de doğdu. Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü'nü bitirdi. Hürriyet Gazetesi'nde muhabir ve redaktör olarak çalıştı. Nefes Dergisi'nde yazı işleri müdürlüğü, Cem Dergisi'nde yayın yönetmenliği yaptı. Atlas, Radikal, Skylife ve NTV Popüler Tarih'te yazıları yayınlandı.

E-mail: muratkucuk12@turk.net